



Alimentem Collserola!

L'objectiu del projecte *Alimentem Collserola* és fomentar la Transició Agroecològica al Parc Natural de la Serra de Collserola i als 9 municipis que en formen part, mitjançant la promoció de sistemes agroalimentaris equitatius i sostenibles. Per dur-ho a terme, s'ha elaborat un Pla d'Acció Estratègic en les dimensions econòmica, ecològica i social del sistema alimentari, basat en metodologies participatives i una diagnosi prèvia realitzada amb la participació d'una àmplia diversitat d'actors rellevants, i posant la pagesia al centre del procés.

PARC NATURAL DE LA SERRA DE COLLSEROLA

Des de 1987, Collserola ha estat gestionada amb el Pla Especial de Protecció i Ordenació del medi natural, que va reforçar els seus objectius i competències ambientals a partir de la seva declaració com a Parc Natural l'any 2010. El Parc Natural de la Serra de Collserola, actualment gestionat pel Consorci del Parc, comprèn al voltant de 8000 ha de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Encara que actualment està cobert principalment per boscos de pins i roure (un 70% aprox.), històricament una gran part de Collserola s'havia dedicat a l'agricultura, amb terrasses de vinya, garrofers, ametllers i oliveres.

DIMENSIÓ ECOLÒGICA

En els últims 50 anys, la superfície agrària del Parc de Collserola ha disminuït del 21% a només l'4,19%, factor que, sumat al descens de l'activitat forestal i del pasturatge, ha portat a l'expansió del bosc. Com a conseqüència, s'han reduït de forma significativa la diversitat i l'extensió dels hàbitats oberts, així com la seva biodiversitat associada. Donar suport a l'activitat agrària i ramadera significa contribuir al manteniment dels espais oberts del Parc, augmentant així la pluralitat d'hàbitats i la seva biodiversitat.

La planificació del pasturatge, en coordinació amb la pagesia i el Consorci del Parc, pretén tancar els cicles de nutrients i contribueix enormement al manteniment de les àrees forestals en l'estratègia de prevenció d'incendis. La pastura controlada permet treballar en àrees de molt pendent, reduir els costos de manteniment, maquinària i ús d'energies fòssils, per tal de promoure la producció alimentària i les races locals. El manteniment i la recuperació d'un mosaic agrosilvopastoral actiu és clau per a la conversació d'espais oberts i una estratègia de prevenció d'incendis.

Encara que l'agricultura ecològica és la tècnica més estesa al Parc, s'està promovent la conversió ecològica entre la resta d'iniciatives productives. La producció ecològica de Collserola ofereix serveis ecosistèmics com la mitigació del canvi climàtic, en el centre de la zona més poblada i contaminada de Catalunya.

DIMENSIÓ ECONÒMICA

Alimentem Collserola! ha estat donant suport a la pagesia per tal d'assolir la sostenibilitat econòmica dels seus projectes. Actualment, la viabilitat econòmica és un dels majors reptes de l'agricultura, especialment al Parc Natural de Collserola a causa de les difícils condicions en les quals es troba: terrasses amb molt pendent, allargades i estretes, incursions de porcs senglars i disminució de l'aigua disponible. La pagesia de Collserola produeix hortalisses, oli d'oliva, cítrics, fruita dolça, fruita seca, plantes aromàtiques i medicinals, mel, cabrit, xai, formatge, vi, cereal, llegums, farratges, caragols i xampinyons.

Fomentar la viabilitat dels projectes agrícoles contribueix a prevenir l'abandonament de la terra, preservar les infraestructures agràries i assegurar el relleu generacional.

DIMENSIÓ SOCIOCULTURAL

La creació d'un banc de terres agrícoles abandonades incentiva la incorporació dels joves al sector, assegurant el relleu generacional i per tant fomentant la conservació del coneixement agrari tradicional i el patrimoni agrari material i immaterial. El manteniment del coneixement agrari tradicional inclou la conservació de races i varietats locals, que s'està promovent mitjançant la Marca de Garantia de Producte de Collserola. S'estan duent a terme proves amb diverses varietats locals hortícoles en les pròpies finques de la pagesia amb l'objectiu d'explorar les seves potencialitats i adaptació al context del Parc, per valorar d'incloure-les a la Marca de Garantia.

El foment de la sostenibilitat social dels projectes agrícoles garanteix la viabilitat del sector, mantenint la societat rural, la conservació del patrimoni i la infraestructura agrícola, necessàries per a l'activitat pagesa.

PLA D'ACCIÓ ESTRATÈGIC

El Pla d'Acció està basat en metodologies participatives i promou la Transició Agroecològica, treballant simultàniament en diferents àrees: producció agroecològica professional, transformació alimentària, comercialització, consum, educació agroecològica, producció agrària d'autoconsum, patrimoni agrari material i immaterial i comunicació. D'altra banda, els principis i la pràctica de l'Agroecologia, l'Economia Social i Solidària i la perspectiva de gènere son transversals a totes les accions definides. Algunes accions prioritzades al Pla d'Acció Estratègic de 2018 a 2020 i el pressupost (IVA inclòs) de cadascuna per al 2018-2020 són:

Accions principals del Pla d'Acció per la Transició agroecològica de Collserola	
Servei integral d'acompanyament a la pagesia professional i projectes de transformació alimentària, per promoure la seva sostenibilitat social, econòmica i ecològica	48.581 €
Banc de terres agràries disponibles o abandonades per facilitar-ne l'accés	5.190 €
Contracte agrari per a la conservació del Parc Natural de la Serra de Collserola	132.252 €
Investigació participativa en finca lligada a la fertilitat del sol i la gestió de l'aigua	25.168 €
Pla estratègic de comunicació per difondre entre la població la Transició Agroecològica de Collserola i del sistema agroalimentari	48.158 €

GOVERNANÇA I PARTICIPACIÓ

Alimentem Collserola! és una iniciativa del Consorci del Parc Natural de Collserola, desenvolupat per Arran de Terra i que compta amb el suport dels municipis del Parc i altres organismes metropolitans i provincials. La governança recau en diversos òrgans, creats específicament per aquest projecte, com el Grup Motor, la Comissió de Seguiment, el Plenari de Pagesia i altres Grups de Treball sectorials. Des de l'any 2016 s'han realitzat nombrosos tallers participatius per tal de diagnosticar, orientar i prioritzar les diferents accions i elaborar el Pla d'Acció Estratègic.

CONTACTE I MÉS INFORMACIÓ

<http://www.parcnaturalcollserola.cat/pages/DLAeCollserola>

<http://arrandeterra.org>

Arran de Terra: info@arrandeterra.org